УДК 338.984

*Ю.Н. ШПАК, аспірант**

Економічне оцінювання інформаційної діяльності підприємств

Мета статті *– сформувати систему показників, рекомендованих для оцінювання інформаційної діяльності підприємства.*

Методика дослідження*. Методи: теоретичне узагальнення, аналіз і синтез, порівняння та зіставлення, методи послідовного відбору, критеріальної діагностики, оптимізаційні, морфологічний аналіз.*

Результати дослідження*. Досліджено сутність, окреслено завдання (обґрунтування альтернативних варіантів управлінського впливу, підтримання оптимального стану функціонування керуючої і керованої підсистем підприємства тощо), принципи (економічної ефективності, цільової спрямованості, наукової обґрунтованості, комплексності, системності, об'єктивності тощо) та вивчено інструментарій економічного оцінювання інформаційної діяльності підприємств.*

Елементи наукової новизни*. Рекомендовано показники для економічного оцінювання інформаційної діяльності загалом (ефективність кадрового забезпечення, інформаційна озброєність праці, рівень комп'ютеризації і надійності інформаційних технологій, функціональна повнота програмного забезпечення) та окремих технологічних операцій із забезпечення інформаційної діяльності підприємства (своєчасність одержання, оброблення, поширення інформації, дотримання термінів надання інформації; ступінь релевантності, застосованості оновлення інформації, рівень запозичень інформації та інформаційного шуму, частка інформації на зберіганні тощо).*

Практична значущість*. Запропонована система показників може застосовуватися для розрахунку інтегрального показника рівня інформаційної діяльності підприємства як єдиного критеріального індикатора його рівня з урахуванням вагомості загальних критеріїв інформаційної діяльності підприємства та показників, які характеризують технологічні операції щодо одержання, використання, поширення, зберігання, вилучення інформації. Бібліогр.: 11.*

Ключові слова*: інформаційна діяльність, економічне оцінювання, система показників, інструментарій, критерії, інтегральний показник.*

Шпак Юрій Несторович – аспірант, Національний університет «Львівська політехніка» (м. Львів, вул. Ст. Бандери, 12)
E-mail: dida_05@ukr.net

Постановка проблеми. Оцінювання є невід'ємною складовою процесів управління підприємством. Як відомо, його слід розглядати як аналітичний інструментарій вимірювання витрат, ефектів, результативності окремих аспектів діяльності та підприємства загалом, на основі якого відбувається прийняття раціональних управлінських рішень, обґрунтування альтернативних варіантів їх впливу, підтримання оптимального стану функціонування керуючої й керованої підсистем підприємства, зважаючи на дію чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, впливу на нього, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і залежності тощо.

Необхідність економічного оцінювання зумовлюється потребою у визначенні рівня результативності різних аспектів діяльності підприємства, а також потреб організаційних змін, його розвитку, які передбачають підвищення ефективності системи менеджменту тощо, важливістю реалізації процесів контролювання (потребують чинних норм та нормативів, цільових показників, критеріїв, за якими здійснюється процес контролювання) тощо.

Економічне оцінювання стосується різних аспектів діяльності підприємства, серед яких і інформаційна діяльність. Вона нами розглядається як сукупність дій працівників інформаційної сфери підприємства, спрямованих на забезпечення впливу інформаційного обміну між керуючою та керованою підсистемами та всередині них системи менеджменту і підприємства з зовнішнім середовищем для задоволення потреб управлінського персоналу й власників підприємства у своєчасній, достовірній, структурованій, якісній, отриманій на законних засадах інформації

* Науковий керівник – О.Г. Мельник, доктор економічних наук, професор.

© Ю.Н. Шпак, 2018

для швидкого ухвалення виважених управлінських рішень щодо тактики і стратегії ефективної роботи підприємства. Суб'єктами інформаційної діяльності є усі підприємства – відкриті системи, на вході у яких перебувають ресурси (у тому числі інформаційні), а на виході – готова продукція, зокрема, інформаційний продукт.

Дослідження дій управлінського персоналу щодо економічного оцінювання процесів, які забезпечують функціонування підприємств, дає змогу стверджувати таке. Результативність економічного оцінювання здійснюється через дотримання низки принципів (економічної ефективності, цільової спрямованості, наукової обґрунтованості, комплексності, системності, об'єктивності тощо) [7, 9, 11].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. О.М. Рева, О.О. Смірнов вважають, що «головними критеріями в оцінці інформаційних систем стали достовірність, своєчасність, повнота та корисність інформації для прийняття рішень». Крім того, з метою визначення ефективності внутрішньої системи управління, дослідниками рекомендовано використовувати показник відношення отриманого прибутку до затрат на технічні засоби і забезпечення функціонування внутрішньої системи інформації [6]. Згідно з окресленим змістом, дана ознака є рівнем ефективності інформаційної діяльності підприємства.

С.В. Мельниченко, узагальнюючи підходи до оцінювання інформаційних технологій, які застосовуються у діяльності підприємств, пропонує використовувати такі показники: вартісна оцінка задоволення інформаційних потреб користувачів, витрати на розроблення і функціонування технології обробки даних, показники функціональної повноти обробки інформації та сукупної вартості володіння інформаційною системою, надійність інформаційних технологій, своєчасність обробки інформації тощо [4]. Незважаючи на те, що більшість показників можуть бути застосовані для оцінювання інформаційної діяльності підприємства, автором не здійснено систематизацію, не узгоджено критерії залежно від ознак, які вони характеризують. Це можна було б зробити через узагальнення зазначених показників за кількома групами.

Як результуючий показник різниці додаткового прибутку підприємства від упровадження інформаційних технологій спільно з інформаційними ресурсами, технічними засобами та програмним забезпеченням та суми податків, які необхідно сплатити з додаткового прибутку внаслідок цих заходів. І.М. Нога, Р.М. Скриньковський, Г. Павловські пропонують розраховувати річний економічний ефект інформаційної діяльності [5]. На нашу думку, такий підхід є дещо спрощеним, зважаючи на те, що рекомендується використати лише один результуючий показник.

Для оцінювання діяльності інформаційної установи (як фірми, корпорації, виробничого об'єднання чи організації, що проводить збирання, обробку, розробку, постачання та реалізацію інформаційних продуктів і послуг, включаючи, якщо потрібно, авторський нагляд та інформаційне обслуговування споживачів тощо). Л.І. Біловус пропонує застосовувати оцінки затрат і результатів при формуванні конкретного інформаційного продукту чи послуги; оцінки створення альтернативних варіантів інформаційних продуктів і послуг, що задовольнить аналогічну інформаційну потребу; порівняльну оцінку конкурентоспроможності створюваного й альтернативного інформаційного продукту чи послуги; визначення динаміки цін тощо [1]. Така методика доречна при реалізації підприємством інформації, яка була ним вироблена чи набута.

П.Ю. Родіонов для оцінювання інформаційної діяльності компаній розглядає систему показників, яка містить три основні аспекти оцінювання: результати інформаційної діяльності, показники якості інформації, стан технічного забезпечення інформаційної діяльності [7]. За кожним із запропонованих напрямів автором сформовано системи часткових показників (видатки системи інформаційної діяльності, планування витрат на інформаційну діяльність, організація комунікаційного процесу, ефективність кадрового забезпечення, швидкість оновлення, релевантність, достовірність інформації, надійність програмного забезпечення, рівень комп'ютеризації підприємства тощо), які слід використовувати для розрахунку інтегрального показника ефективності інформаційної діяльності авіакомпаній. Вважаємо за доцільне розвинути класифікацію, що запропонована П.Ю. Родіоновим, шляхом удосконалення і доповнення системи показни-

ків, призначеної для всебічного економічного оцінювання інформаційної діяльності.

У своїй науковій роботі А. Крістєв пов'язує оцінку інформації з виявленням додаткового ефекту від реалізації основних функцій інформаційної системи, який одержують при застосуванні даного ресурсу в процесі розробки і прийняття управлінських рішень. Водночас цінність інформації, на думку автора, визначається приростом одержуваного ефекту, а врахування передбачуваних витрат на створення і експлуатацію різних систем збору даних дає змогу вирішувати питання про вибір найраціональнішої із них і формування на її основі певної сукупності інформаційних ресурсів підприємства [2]. При цьому прогнозується використання методів нечіткої логіки та алгоритми аналізування, що значно ускладнюють процедуру оцінювання.

На думку І.Р. Свістельник, І.П. Заневського, оцінювання інформаційного задоволення слід здійснювати за такими основними складовими: інформації як ресурсу підприємства; процесів збереження, поширення та систематизації інформації; інноваційних сучасних засобів, які забезпечують доступ до інформації та її отримання [9]. Разом із тим треба використовувати такі показники, як обсяг інформаційних ресурсів (загальна кількість документів у інформаційних системах); загальна кількість одиниць інформаційних ресурсів (зокрема, в середньому, або на одного користувача); оборотність інформаційних ресурсів – це загальна кількість використаних одиниць відносно загальної кількості інформаційних ресурсів (зокрема, в середньому, або на одного користувача) [9]. Інформація як ресурс підприємства може бути оцінена кількісно згідно зі споживчим підходом, який передбачає те, що мірою кількості інформації є її визначеність [9]. Щодо вартісної оцінки інформації, то можна скористатися різними підходами (витратний, ринковий, дохідний). Важливим аспектом оцінювання інформації є виявлення її якісних властивостей, для чого треба застосувати механізм невартісного синтезу та оцінювання важливості, повноти, актуальності інформації за низкою ознак (вичерпність, достовірність, актуальність, доступність інформації тощо), притаманним їм властивостям та рекомендованим рівнем оцінок.

Якісна характеристика інформаційного забезпечення діяльності підприємства проаналізована також у праці І.Ю. Рябова, О.Є. Пудовкіна, до якої належать такі показники: частка використовуваної, застарілої, достовірної інформації, дотримання строків оприлюднення інформації, термін підготовки інформації, рівень застосовності інформації для оперативного використання, кількість питань, які виникають у результаті суперечливих даних, доступність інформації для користувачів. Залежно від цілей інформаційної діяльності підприємства та факторів забезпечення його результативності авторами узагальнено усі наведені вище аспекти оцінювання за допомогою показників повноти використання, достовірності інформації, рівня її застосовності для варіативного використання, доступності інформації для споживачів, зручності її отримання [8]. Також у дослідженні [8] виявлено показники для оцінювання інформаційної озброєності праці: динаміка обсягу інформації; частка працівників, основна діяльність яких поєднана з використанням комп'ютерних технологій; вартість засобів обчислювальної техніки в розрахунку на одного працівника; техніко-інформаційна озброєність праці персоналу; середній вік ЕОМ; частка управлінських функцій з використанням ЕОМ; ступінь завантаження техніки за прямим призначенням; частка імпортного обладнання в складі всього парку ЕОМ; обсяг інвестицій, спрямованих на розвиток інформаційних технологій. На нашу думку, деякі із цих показників застарілі та не можуть бути використані при управлінні підприємствами. Це пов'язано із розвитком техніки та технологій, заміною ЕОМ сучасними активами, програмним забезпеченням тощо. Таким чином, частина рекомендованих показників, як, наприклад, частка імпортного обладнання в складі всього парку ЕОМ, втратили свою актуальність.

Виходячи із розглянутого вище матеріалу можна стверджувати про відсутність єдиного підходу, призначеного до оцінювання інформаційної діяльності на підприємстві. Наявний інструментарій оцінювання не враховує особливості інформаційної діяльності, що виявились у необхідності оцінювання технологічних операцій із її забезпечення. Також можна стверджувати, що окремі аспекти оцінювання інформаційної діяльності уже не відповідають найважливішим вимогам

сучасності, зважаючи на рівень розвитку техніки і технологій, перебіг інноваційних процесів.

Мета статті – сформувати систему показників, рекомендованих для оцінювання інформаційної діяльності підприємства.

Виклад основних результатів дослідження. Зважаючи на сутність інформаційної діяльності, та, узагальнюючи результати досліджень за проблемою забезпечення її економічного оцінювання, можна рекомендувати систему показників для її аналізування. Вона містить загальні показники, які можна застосувати як для суцільного оцінювання інформаційної діяльності підприємства, так і для аналізу її окремих аспектів. Наприклад, у процесі економічного оцінювання можна розрахувати як рівень витрат інформаційної діяльності підприємства загалом, так і рівень витрат окремих операцій у процесі її здійснення. Йдеться про витрати на набуття інформації, вироблення на її основі власної нової інформації тощо. До таких показників належать: рівень витрат інформаційної діяльності, а також ефективності інформаційної діяльності, динаміка обсягу інформації. Також до цієї групи показників віднесемо ті, що характеризують інформаційну діяльністю підприємства у цілому та не можуть бути призначені для оцінювання окремих технологічних операцій. Наприклад, такими показниками є рівень кадрового забезпечення інформаційної діяльності чи рівень комп'ютеризації, який буде однаковим незалежно від проведеної технологічної операції, адже їх реалізують одні й ті самі працівники, що використовують одні основні засоби підрозділу з управління інформаційною діяльністю. До цієї групи належать показники ефективності кадрового забезпечення, інформаційної озброєності праці, рівні комп'ютеризації і надійності інформаційних технологій, функціональна повнота програмного забезпечення.

Також нами визначено показники для економічного оцінювання окремих технологічних операцій інформаційної діяльності підприємства:

1. Одержання інформації: своєчасність одержання інформації; частка достовірної інформації; рівні витрат часу на підготовку інформації і запозичення інформації; частка працівників, що використовують ІТ в основній діяльності.

2. Використання інформації: своєчасність обробки інформації; рівень запозичень нововведень; частка прийняття управлінських рішень; частка використаної споживачами інформації.

3. Поширення інформації: своєчасність; рівень споживання; дотримання термінів надання інформації; рівень релевантності інформації; ступінь оновлення; зручність отримання інформації споживачами; доступність інформації для користувачів; рівень інформаційного шуму.

4. Зберігання інформації: частка інформації на зберіганні; частка достовірної інформації на зберіганні; ступінь зберігання інформації.

5. Вилучення інформації: рівень застосовності інформації; частка застарілої інформації.

Розкриємо механізми розрахунку цих показників та шляхи узагальнення з метою виявлення інтегрального показника, визначеного для економічного оцінювання інформаційної діяльності підприємств. З метою забезпечення однозначності, єдиного трактування та доступності отриманих результатів слід забезпечити інтегральне оцінювання рівня інформаційної діяльності підприємства. Для цього рекомендовано інтегральний показник рівня інформаційної діяльності підприємства ($I_{рід}$), що слугуватиме єдиним критеріальним індикатором рівня інформаційної діяльності підприємства. Його можна визначити з урахуванням вагомості загальних показників інформаційної діяльності підприємства та показників, які характеризують технологічні операції щодо одержання, використання, поширення, зберігання, вилучення інформації за формулою:

$$I_{рід} = \sum_{i=1}^{n} Y_{під} \times W_{упід},$$

де $I_{рід}$ – інтегральний показник рівня інформаційної діяльності підприємства; $Y_{під}$– узагальнюючі показники, що формуються відповідними аспектами оцінювання і характеризують інформаційну діяльність загалом та технологічні операції, які її забезпечують;

$W_{упід}$ – вагомості узагальнюючих показників інформаційної діяльності загалом та реалізації технологічних операцій;

n – кількість узагальнюючих показників інформаційної діяльності підприємства.

З метою узагальнення часткових показників, які призначені для оцінювання рівня технологічних операцій із реалізації інформаційної діяльності та загальних показників ступеня її здійснення, необхідно враховувати їх вагомості та забезпечити розрахунок згідно з формулою:

$$У_{під} = \sum_{i-1}^{n} Ч_{під} \times W_{чпід},$$

де $У_{під}$– узагальнюючий показник, що вказує на рівень реалізації технологічних операцій чи характеризує інформаційну діяльність у цілому;

$Ч_{під}$ – часткові показники рівня реалізації технологічних операцій чи інформаційної діяльності загалом;

$W_{чпід}$ – вагомості часткових показників рівня реалізації технологічних операцій чи інформаційної діяльності у цілому;

n – кількість часткових показників інформаційної діяльності підприємства.

Висновки. Економічне оцінювання інформаційної діяльності підприємства спрямовано на обґрунтування альтернативних варіантів управлінського впливу, підтримання оптимального стану функціонування керуючої і керованої підсистем підприємства, зважаючи на дію чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, впливу на нього, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і залежності тощо. Воно відбувається із дотриманням принципів економічної ефективності, цільової спрямованості, наукової обґрунтованості, комплексності, системності, об'єктивності тощо.

З метою удосконалення інструментарію оцінювання інформаційної діяльності, врахування особливостей її здійснення, забезпечення відповідного рівня критеріальності, рекомендовано показники, що призначені для економічного оцінювання інформаційної діяльності загалом (ефективність кадрового забезпечення, інформаційна озброєність праці, рівні комп'ютеризації і надійності інформаційних технологій, функціональна повнота програмного забезпечення) та окремих технологічних операцій інформаційної діяльності підприємства (своєчасність одержання, оброблення, поширення інформації, дотримання термінів надання інформації; рівень релевантності, застосовності оновлення інформації тощо).

Список бібліографічних посилань

1. *Біловус Л. І.* Управління та організація діяльності інформаційних установ (за фаховим спрямуванням). Тернопіль : Підручники і посібники, 2010. 414 с.

2. *Крістєв А.* Механізми оперативного інформаційного забезпечення діяльності промислових підприємств Болгарії та України : дис. д-ра філософії в галузі економіки : 08.00.04. Київ, 2010. 254 с.

3. *Крючкова І. Р.* Економічне оцінювання та залучення джерел фінансування інноваційно-інвестиційної діяльності промислового підприємства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.04. Одеса, 2015. 24 с.

4. *Мельниченко С. В.* Оцінка ефективності застосування інформаційних технологій у діяльності туристичних підприємств. *Економічні науки: наук. вісн.* 2009. Вип. II (34). С. 223–232

5. *Нога І. М., Скриньковський, Р. М., Павловські Г.* Діагностика ефективності застосування інформаційних технологій в управлінні підприємствами. *Бізнес Інформ.* 2016. № 9. С. 241–245.

6. *Рева О. М., Смірнов О. О.* Організація інформаційної діяльності підприємства. *Зб. наук. пр. Кіровоградського національного технічного університету. Техніка в сільськогосподарському виробництві, галузеве машинобудування, автоматизація.* 2010. Вип. 23. С. 29–33. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkntu_2010_23_8.

7. *Родіонов П. Ю.* Управління інформаційною діяльністю авіакомпанії : дис. канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2015. 206 с.

References

1. Bilovus, L.I. (2010). *Upravlinnia ta orhanizatsiia diialnosti informatsiinykh ustanov (za fakhovym spriamuvanniam) [Management and organization of activity of information institutions (by professional direction)].* Ternopil: Pidruchnyky i posibnyky [In Ukrainian].

2. Kristiev, A. (2010). Mekhanizmy operatyvnoho informatsiinoho zabezpechennia diialnosti promyslovykh pidpryiemstv Bolharii ta Ukrainy [Mechanisms of operational information support of the industrial enterprises of Bulgaria and Ukraine]. *Candidate's thesis.* Kyiv [In Ukrainian].

3. Kriuchkova, I.R. (2015). Ekonomichne otsiniuvannia ta zaluchennia dzherel finansuvannia innovatsiino-investytsiinoi diialnosti promyslovoho pidpryiemstva [Economic appraisal and attraction of sources of financing of innovation and investment activity of the industrial enterprise]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Odesa [In Ukrainian].

4. Melnychenko, S.V. (2009). Otsinka efektyvnosti zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii u diialnosti turystychnykh pidpryiemstv [Evaluating of the effectiveness of information technology usage in business tourism enterprises]. *Ekonomichni nauky: naukovyi visnyk, 2 (34), pp. 223-232* [In Ukrainian].

5. Noha, I.M., Skrynkovskyi, R.M., & Pavlovski, H. (2016). Diahnostyka efektyvnosti zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii v upravlinni pidpryiemstvamy [Diagnostics of the efficiency of application of information technologies in enterprises' management]. *Biznes Inform, 9, pp. 241-245* [In Ukrainian].

8. *Рябова И. Ю., Пудовкина О. Е.* Анализ и оценка информационной деятельности предприятия тяжелого машиностроения (на примере «ТЯЖМАШ»). *Научное сообщество студентов XXI столетия. Экономические науки: сб. ст. по мат. XXVIII междунар. студ. науч.-практ. конф. № 1(28).* URL : http://sibac.info/archive/economy/1(28).pdf.

9. *Свістельник І. Р., Заневський І. П.* Характеристика інформаційного забезпечення вищої фізкультурної освіти. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту* : наук. моногр. / за ред. С.С. Єрмакова. Харків, 2006. № 9. С. 141–144.

10. *Сиротинська Н. М.* Загальні принципи та підходи до оцінювання інновацій машинобудівних підприємств. *Наука й економіка.* 2014. Вип. 3. С. 245–250.

11. *Федорчак О. Є.* Економічне оцінювання та регулювання механізмів залучення інвестицій на підприємство : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.04. Львів, 2016. 22 с.

6. Reva, O.M. (2010). Orhanizatsiia informatsiinoi diialnosti pidpryiemstva [Organization of information activity of an enterprise]. *Zbirnyk naukovykh prats Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Tekhnika v silskohospodarskomu vyrobnytstvi, haluzeve mashynobuduvannia, avtomatyzatsiia, 23, pp. 29-33.* Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkntu_2010_23_8 [In Ukrainian].

7. Rodionov, P.Yu. (2015). Upravlinnia informatsiinoiu diialnistiu aviakompanii [Management information activities of airlines]. *Candidate's thesis.* Kyiv [In Ukrainian].

8. Riabova, Y.Yu. & Pudovkyna, O.E. (2015). Analyz y otsenka ynformatsyonnoi deiatelnosty predpryiatyia tiazheloho mashynostroenyia (na prymere "TIaZhMASh") [Analysis and evaluation of information activity of the heavy engineering enterprise (on the example of "TYAZHMASH")]. *Nauchnoe soobshchestvo studentov XXI stoletyia. Ekonomicheskie nauki: sb. st. po mat. XXVIII mezhdunar. stud. nauch.-prakt. konf., 1 (28).* Retrieved from: http://sibac.info/archive/economy/1(28).pdf [In Russian].

9. Svistelnyk, I.R., & Zanevskyi, I.P. (2006). Kharakterystyka informatsiinoho zabezpechennia vyshchoi fizkulturnoi osvity [Characteristics of information provision for higher physical education]. *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu: nauk. monohr. - Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports: science monograph.* S.S. Yermakov (Ed.). (9, pp. 141-144). Kharkiv [In Ukrainian].

10. Syrotynska, N.M. (2014). Zahalni pryntsypy ta pidkhody do otsiniuvannia innovatsii mashynobudivnykh pidpryiemstv [General principles and approaches to the evaluation of innovations in machine-building enterprises]. *Nauka i ekonomika, 3, pp. 245-250* [In Ukrainian].

11. Fedorchak, O.Ye. (2016). Ekonomichne otsiniuvannia ta rehuliuvannia mekhanizmiv zaluchennia investytsii na pidpryiemstvo [Economic appraisal and regulation of mechanisms for attracting investments to an enterprise]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Lviv [In Ukrainian].

Shpak Yu.N. Economic evaluation of information activities of enterprises

The purpose of the article *is to develop the system of indicators, recommended for evaluation of information activities of enterprises.*

Research methodology. *In the research process have been used such scientific methods: theoretical generalization, analysis and synthesis, comparison, methods of sequential selection, quantitative diagnostics, optimization methods, morphological analysis.*

Research results. *There have been investigated an essence, tasks (justification of alternative variants of administrative influence, maintenance of the optimal state of functioning of the managing and controlled subsystems of the enterprise, etc.), principles (economic efficiency, target orientation, scientific validity, complexity, system, objectivity, etc.) and studied the tools of economic evaluation of information activities of enterprises.*

Elements of scientific novelty. *The system of indicators for economic evaluation of information activities have been developed (in particular, the effectiveness of personnel provision, information provision of labor, informatics level, level of reliability of information technology, functional completeness of software) and the significant stages of technological operations of enterprises information activities have been highlighted (timeliness of receiving, processing, dissemination of information, compliance with the timeframes of the information provision, level of relevance, level of update information, level of information borrowing, information clutter, level of safekeeping information, etc.).*

Practical significance. *There've been offered an approach that might be useful for enterprises on the purpose of evaluation of information activity efficiency. Its main advantage is the possibility for assessing an average integral indicator, which reflects separate technological operations of information activities of enterprises. Refs.: 11.*

Keywords: *information activity, economic evaluation, system of indicators, tools, criteria, integral indicator.*

Shpak Yuriy Nesterovych – post-graduate student, Lviv Polytechnic National University (12, Bandery st., Lviv)
E-mail: dida_05@ukr.net

Шпак Ю.Н. Экономическое оценивание информационной деятельности предприятий

Цель статьи *– сформировать систему показателей, рекомендованных для оценки информационной деятельности предприятия.*

Методика исследования. *Методы: теоретическое обобщение, анализ и синтез, сравнение и сопоставление, методы последовательного отбора, критериальной диагностики, оптимизационные методы, морфологический анализ.*

Результаты исследования. *Исследована сущность, определены задачи (обоснование альтернативных вариантов управленческого воздействия, поддержания оптимального состояния функционирования управляющей и управляемой подсистем предприятия и т.д.), принципы (экономической эффективности, целевой направленности, научной обоснованности, комплексности, системности, объективности и т.д.) и изучен инструментарий экономической оценки информационной деятельности предприятий.*

Элементы научной новизны. *Рекомендованы показатели для экономической оценки информационной деятельности в целом (эффективность кадрового обеспечения, информационная вооруженность труда, уровень компьютеризации и надежности информационных технологий, функциональная полнота программного обеспечения) и отдельных технологиче-*

ских операций по обеспечению информационной деятельности предприятия (своевременность получения, обработки, распространение информации, соблюдение сроков предоставления информации, уровень релевантности, применяемости, обновления информации, уровень заимствований информации и информационного шума, доля информации на хранении и т.д.).

Практическая значимость. *Предложенная система показателей может использоваться для расчета интегрального показателя уровня информационной деятельности предприятия как единого критериального его индикатора с учетом весомости общих показателей информационной деятельности предприятия и показателей, характеризующих технологические операции по получению, использованию, распространению, хранению, извлечению информации. Библиогр .: 11.*

Ключевые слова: *информационная деятельность, экономическое оценивания, система показателей, инструментарий, критерии, интегральный показатель.*

Шпак Юрий Нестерович – аспирант, Национальный университет «Львовская политехника» (г. Львов, ул. Ст. Бандеры, 12)
E-mail: dida_05@ukr.net

Стаття надійшла до редакції 27.04.2018 р.

Фахове рецензування: 11.05.2018 р.

Бібліографічний опис для цитування:
Шпак Ю. Н. Економічне оцінювання інформаційної діяльності підприємств. *Економіка АПК.* 2018. № 5. С. 126-132.

* * *

Новини АПК

Україна і США активізували роботу щодо взаємного доступу на ринки

На початку травня 2018 р. Україну відвідала делегація ветеринарної служби Міністерства сільського господарства Сполучених Штатів Америки. Мета візиту – обговорення низки питань, які становлять взаємний інтерес для Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів та компетентного органу США.

Представники делегації ветеринарної служби Міністерства сільського господарства США зустрілися з головою Держпродспоживслужби Володимиром Лапою, фахівцями Департаменту безпечності харчових продуктів і ветеринарної медицини та Управління міжнародного співробітництва.

Під час зустрічей американська сторона ініціювала обговорення технічних коректив до ряду ветеринарних сертифікатів на імпорт в Україну певних видів товарів, зокрема, кормів для домашніх тварин, кормових добавок, м'яса птиці, технічного желатину (не для харчового застосування), а також молока і молочних продуктів. З цих питань між спеціалістами відбулися плідні технічні дискусії, за результатами яких найближчим часом будуть прийняті відповідні рішення.

Американська сторона поінформувала, що технічні відомства США уже зробили технічну оцінку наданих українською стороною запитальника та матеріалів щодо можливостей експорту м'яса птиці до США та системи державного контролю й нагляду за безпечністю харчових продуктів.

Представники американської ветеринарної служби повідомили про намір у короткостроковій перспективі здійснити верифікаційний візит до України щодо оцінки системи державного контролю виробництва м'яса птиці. Враховуючи той факт, що це буде перший візит компетентних відомств США до України, представники місії також здійснять оцінку Держпродспоживслужби та її територіальних органів, лабораторної системи, прикордонних пунктів тощо.

Сторони домовилися продовжити тісну співпрацю та активізувати двосторонні зв'язки задля ефективного вирішення тих питань, які становлять взаємний інтерес.

Прес-служба Держпродспоживслужби